

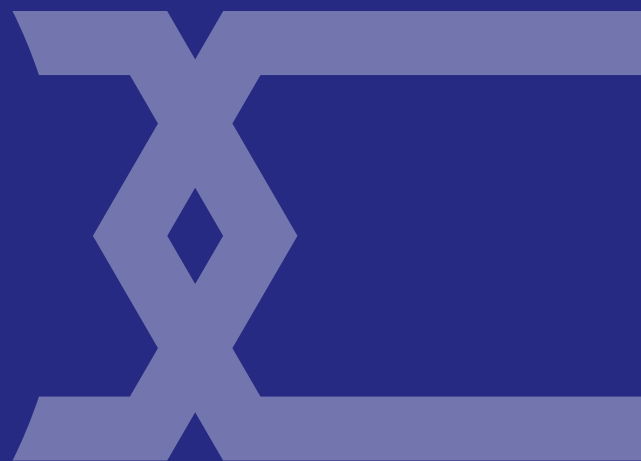


Rozdział 6. Współpraca międzyagencyjna

Odpowiedzialny partner: KWPG



Co-funded by
the European Union





Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

6. Współpraca między agencyjna

6.1 Wprowadzenie

Współpraca między agencyjna, zwłaszcza w kontekście zapobiegania handlowi ludźmi, jest niezbędna do rozwiązania tego złożonego i ponadnarodowego problemu. Skuteczna współpraca między różnymi agencjami na szczeblu krajowym, regionalnym i międzynarodowym zwiększa zdolność do identyfikacji, zapobiegania i reagowania na handel ludźmi w bardziej skoordynowany sposób.

6.2 Cele edukacyjne

- **Szkolenia dotyczące współpracy międzynarodowej** w zakresie zwalczania handlu ludźmi mogą mieć różne cele, w zależności od odbiorców i kontekstu. Oto przykłady celów takich szkoleń:
- **Wzmocnienie współpracy międzynarodowej:** Rozwijanie umiejętności efektywnej współpracy między organami ścigania, agencjami rządowymi, organizacjami pozarządowymi i instytucjami międzynarodowymi, takimi jak Europol, Interpol, ONZ czy organizacje regionalne.
- **Zrozumienie międzynarodowego prawodawstwa i polityki:** Dostarczanie wiedzy na temat obowiązujących norm prawnych, konwencji międzynarodowych (np. Protokołów ONZ, Konwencji Rady Europy o zapobieganiu handlowi ludźmi) oraz krajowych przepisów dotyczących handlu ludźmi.



Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

- **Doskonalenie umiejętności identyfikacji ofiar:** Nauka metod wykrywania ofiar handlu ludźmi, rozpoznawanie sygnałów wskazujących na wykorzystywanie osób w różnych sektorach (np. praca, prostytutka, praca przymusowa).
- **Szkolenie z zarządzania międzynarodowymi śledztwami:** Nabycie umiejętności prowadzenia międzynarodowych śledztw, takich jak wymiana informacji między organami ścigania, koordynacja akcji ratunkowych i aresztowań w różnych krajach.
- **Zwiększanie możliwości udzielania wsparcia ofiarom:** Rozwijanie kompetencji w zakresie pomocy ofiarom handlu ludźmi, w tym zapewnianie im ochrony praw oraz pomocy prawnej, medycznej, psychologicznej i socjalnej.
- **Zwalczanie przyczyn handlu ludźmi:** Uczenie uczestników o głównych przyczynach tego przestępstwa, takich jak ubóstwo, nierówności społeczne, brak edukacji, oraz o tym, jak przeciwdziałać tym problemom na poziomie międzynarodowym.

Celem szkolenia jest nie tylko przekazanie wiedzy teoretycznej, ale również rozwinięcie umiejętności praktycznych, które pomogą skuteczniej zapobiegać przestępstwom handlu ludźmi i ścigać je na szczeblu międzynarodowym.

6.3 Definicje

Organy ścigania (policja, straż graniczna)

Agencje te odgrywają kluczową rolę w identyfikowaniu i zatrzymywaniu sprawców handlu ludźmi oraz w prowadzeniu międzynarodowych postępowań karnych, w tym we współpracy z Interpołem i Europol.

Usługi socjalne



Hochschule für den öffentlichen Dienst in Bayern
Fachbereich Polizei



CSD
CENTER FOR THE STUDY OF DEMOCRACY





Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

Muszą współpracować z innymi instytucjami, aby zapewnić ochronę i wsparcie ofiarom handlu ludźmi. Obejmuje to pomoc psychologiczną, zakwaterowanie, a także integrację społeczną.

Usługi imigracyjne

Współpracują przy monitorowaniu i zapobieganiu nielegalnej migracji, która może prowadzić do handlu ludźmi, a także pomagają w identyfikacji ofiar podczas kontroli granicznych.

Organizacje pozarządowe (NGO)

Oferują wsparcie ofiarom handlu ludźmi, zarówno fizyczne, jak i psychiczne. Często odgrywają kluczową rolę w informowaniu społeczeństwa o ryzyku i zapewnianiu wsparcia w procesach prawnych.

Władze lokalne i administracyjne

Mogą pomóc koordynować działania w społecznościach lokalnych i wdrażać programy edukacyjne mające na celu zapobieganie handlowi ludźmi.

6.4 Część teoretyczna / informacyjna

- Współpraca policji, straży granicznej i organów kontroli pracy w walce z handlem ludźmi stanowi kluczowy element walki z tym poważnym przestępstwem, które ma miejsce na szczeblu krajowym i międzynarodowym. Współpraca ta opiera się na wymianie informacji, wspólnych operacjach oraz koordynacji działań mających na celu zarówno zapobieganie i ściganie sprawców handlu ludźmi, jak i pomoc ofiarom. Główne aspekty tej współpracy to:





Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

- **Wymiana informacji i wspólna analiza:**

Policja, straż graniczna i organy kontroli pracy (np. Państwowa Inspekcja Pracy) współpracują w gromadzeniu i wymianie informacji o przypadkach handlu ludźmi. Poprzez odpowiednie kanały komunikacji, służby mogą szybko udostępniać dane o potencjalnych ofiarach, domniemanych organizacjach przestępczych, a także informacje na temat handlu ludźmi w granicach kraju, na rynku pracy lub w sektorach narażonych na wyzysk w pracy przymusowej.

- **Wspólne operacje i interwencje:**

W ramach współpracy służby prowadzą wspólne działania operacyjne w celu zwalczania handlu ludźmi. Wspólne patrole na granicach, kontrola przejść granicznych, a także operacje w obszarach narażonych na wykorzystywanie pracowników nielegalnie, umożliwiają wyłapywanie osób, które mogą paść ofiarą przestępstw. Straż Graniczna odgrywa kluczową rolę w wykrywaniu osób przekraczających granice nielegalnie lub zmuszanych do pracy w nielegalnych warunkach.

- **Zatrzymanie i ściganie przestępców:**

Policja, działając w ramach zespołów ds. zwalczania handlu ludźmi, podejmuje działania mające na celu zatrzymanie przestępców i organizowanie postępowań karnych. Straż graniczna wspiera te działania, zwłaszcza na granicach, poprzez sprawdzanie dokumentów, identyfikację osób, które mogą być ofiarami przestępstw transgranicznych, oraz zapobieganie nielegalnemu przekraczaniu granicy przez ofiary handlu ludźmi.

- **Kontrola warunków pracy:**





Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

Organy kontroli pracy, takie jak Państwowa Inspekcja Pracy, odgrywają rolę w monitorowaniu warunków pracy w różnych sektorach, zwłaszcza tych, które mogą być wykorzystywane przez grupy przestępcze do nielegalnego zatrudniania osób, często wbrew ich woli. Dzięki współpracy z policją i strażą graniczną inspektorzy pracy mogą przeprowadzać kontrole w firmach, w których istnieje podejrzenie zatrudniania ofiar handlu ludźmi. Ich rola wiąże się również z zapewnieniem ofiarom odpowiednich warunków i pomocy w znalezieniu pracy oraz zapobieganiem dalszemu wyzyskowi.

- **Szkolenia i wymiana doświadczeń:**

- Wspólne szkolenia i seminaria organizowane przez różne służby pomagają w podnoszeniu świadomości na temat nowych metod i technik wykrywania handlu ludźmi. Policja, straż graniczna i inspektorzy pracy wymieniają się doświadczeniami i najlepszymi praktykami, aby lepiej zrozumieć mechanizmy działania organizacji przestępczych zaangażowanych w handel ludźmi i umiejętnie interweniować w trudnych sytuacjach.

- **Pomoc ofiarom handlu ludźmi:**

Służby współpracują nie tylko w ściganiu sprawców, ale także w udzielaniu pomocy ofiarom. Ofiary handlu ludźmi często potrzebują wsparcia medycznego i psychologicznego, a także pomocy prawnej. Policja i straż graniczna współpracują z organizacjami pozarządowymi, które oferują schronienie, pomoc prawną i wsparcie w procesie integracji ofiar ze społeczeństwem. Organy kontroli pracy pomagają zapewnić ofiarom możliwość legalnego zatrudnienia lub innych form wsparcia w oparciu o obowiązujące przepisy.

- **Współpraca międzynarodowa:**



Hochschule für den öffentlichen Dienst in Bayern
Fachbereich Polizei



CSD
CENTER FOR THE STUDY OF DEMOCRACY





Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

Ze względu na transgraniczny charakter handlu ludźmi, współpraca między państwami w zakresie wymiany informacji i działań operacyjnych jest kluczowa. Polska współpracuje z innymi państwami, zwłaszcza w ramach Unii Europejskiej oraz organizacji międzynarodowych, takich jak INTERPOL czy Europol, co pozwala na skuteczniejsze zwalczanie międzynarodowych sieci przestępczych zajmujących się handlem ludźmi.

Wszystkie te działania stanowią kompleksową i skoordynowaną walkę z handlem ludźmi, w której istotną rolę odgrywają policja, straż graniczna i organy kontroli pracy, współpracujące ze sobą na różnych poziomach operacyjnych i organizacyjnych.

Współpraca straży granicznej, policji, prokuratury i inspekcji pracy w zakresie zwalczania handlu ludźmi to złożona sieć interakcji między różnymi służbami i instytucjami, których zadaniem jest zwalczanie przestępstwa handlu ludźmi oraz zapewnienie ofiarom odpowiedniej ochrony i wsparcia. Każda z tych służb pełni unikalną rolę, ale ich wspólne działania pozwalają na skuteczniejsze wykrywanie, ściganie sprawców oraz pomoc ofiarom. Szczegółowy opis tej współpracy znajduje się poniżej:

- **Straż Graniczna:**

Straż Graniczna odgrywa kluczową rolę w zapobieganiu i wykrywaniu handlu ludźmi, szczególnie w kontekście nielegalnej migracji i przestępczości transgranicznej. Do jej zadań w ramach tej współpracy należą: Kontrola graniczna – Straż Graniczna monitoruje przejścia graniczne, zarówno na granicach państwowych, jak i wewnętrznych, w celu wykrywania nielegalnych prób przekroczenia granicy. Ofiary handlu ludźmi często podejmują próby nielegalnego przekroczenia granicy lub fałszują dokumenty. Straż Graniczna przeprowadza





Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

kontrole tożsamości i dokumentów, aby zapobiegać nielegalnemu przekraczaniu granicy i wykrywać ofiary handlu ludźmi. Patrole w strefach przygranicznych i międzynarodowych: Straż Graniczna prowadzi patrole w obszarach szczególnie narażonych, takich jak okolice dworców kolejowych, portów i lotnisk, gdzie mogą przebywać ofiary handlu ludźmi.

Koordinacja z innymi służbami: Straż Graniczna współpracuje z policją, w szczególności w zwalczaniu nielegalnego zatrudnienia i wykorzystywania pracy przymusowej. Często ich działania obejmują wspólne interwencje podczas kontroli pracodawców oraz w obszarach narażonych na przestępczość związaną z handlem ludźmi.

- **Policja:**

Policja, a zwłaszcza wyspecjalizowane jednostki ds. zwalczania handlu ludźmi (np. CBŚP w Polsce), odgrywa kluczową rolę w wykrywaniu i ściganiu sprawców handlu ludźmi. Współpraca z innymi służbami obejmuje: Gromadzenie informacji i prowadzenie postępowań karnych: Policja, wykorzystując różnorodne narzędzia operacyjne, gromadzi informacje o organizacjach przestępczych zajmujących się handlem ludźmi. Może to obejmować monitorowanie Internetu, podsłuchiwanie rozmów lub inne metody wywiadowcze. Następnie zbiera dowody w celu zatrzymania sprawców. Prowadzenie wspólnych operacji: Policja często współpracuje ze Strażą Graniczną w celu kontrolowania granic i obszarów narażonych na handel ludźmi. Wspólne operacje mogą obejmować zatrzymywanie sprawców handlu ludźmi i prowadzenie poszukiwań w obszarach, w których mogą przebywać ofiary.



Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

Pomoc w ściganiu sprawców: Po zatrzymaniu podejrzanych policja współpracuje z prokuraturą w celu przygotowania dowodów niezbędnych do postawienia zarzutów i wszczęcia śledztwa.

- **Prokuratura**

Prokuratura odgrywa niezwykle ważną rolę w ściganiu sprawców przestępstw i zapewnieniu prawidłowego przebiegu postępowań sądowych. W ramach współpracy z innymi służbami:

- Koordynacja działań ścigania: Prokuratorzy współpracują z policją w zakresie nadzoru nad ściganiem sprawców handlu ludźmi, w tym gromadzenia dowodów, przesłuchań, zabezpieczania dowodów i organizowania aresztowań.
- Reprezentowanie sprawy przed sądem: Prokuratura przygotowuje akta sprawy i przedstawia je sądowi, zapewniając pociągnięcie sprawców do odpowiedzialności. Współpracuje z funkcjonariuszami w celu przedstawienia jak najlepszych dowodów winy sprawców.
- Ochrona ofiar: Prokuratura może również odegrać rolę w ochronie ofiar, współpracując z organizacjami pozarządowymi i jednostkami opieki społecznej w celu zapewnienia ofiarom bezpieczeństwa i wsparcia.

- **Organy inspekcji pracy (Państwowa Inspekcja Pracy).**

Organy inspekcji pracy, takie jak Państwowa Inspekcja Pracy (PIP), odgrywają kluczową rolę w monitorowaniu zatrudnienia i warunków pracy w przedsiębiorstwach, które mogą być zaangażowane w nielegalny handel ludźmi.





Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

Do ich zadań należą:

- Kontrole warunków pracy: inspektorzy pracy przeprowadzają kontrole w miejscach pracy, w których może występować praca przymusowa. Kontrole te często odbywają się w branżach narażonych na nadużycia, takich jak budownictwo, rolnictwo, gastronomia czy praca domowa.
 - Współpraca z policją i strażą graniczną: W przypadku wykrycia przypadków handlu ludźmi (np. ofiar pracy przymusowej) inspektorzy pracy informują policję i straż graniczną, aby służby te mogły podjąć odpowiednie działania w celu ścigania sprawców i zapewnienia ochrony ofiarom.
 - Zwalczanie nielegalnego zatrudnienia: Inspekcja Pracy odgrywa ważną rolę w wykrywaniu nielegalnego zatrudnienia i współpracuje z policją w monitorowaniu rynku pracy, zwłaszcza w branżach, które mogą być narażone na wykorzystywanie ofiar handlu ludźmi.
- **Koordinacja i wymiana informacji**

Współpraca między służbami opiera się na ścisłej koordynacji i wymianie informacji. W przypadku podejrzenia handlu ludźmi lub nielegalnego zatrudnienia, wszystkie służby muszą działać szybko i sprawnie. Wymiana danych odbywa się na różnych poziomach:

- Wymiana informacji o podejrzanych grupach przestępczych i procedurach – służby wymieniają się informacjami o podejrzanych



organizacjach zajmujących się handlem ludźmi, sposobach działania i potencjalnych ofiarach.

- Systemy wymiany informacji – współpraca krajowa i międzynarodowa wykorzystuje zintegrowane systemy informatyczne, które umożliwiają szybki transfer danych między służbami oraz w ramach struktur międzynarodowych, takich jak Europol czy INTERPOL.
- Wspólne szkolenia i ćwiczenia – służby regularnie uczestniczą w szkoleniach i ćwiczeniach w celu opracowania wspólnych procedur i usprawnienia reagowania na przypadki handlu ludźmi. Szkolenia obejmują zarówno techniki ścigania przestępców, jak i ochrony ofiar.
- **Współpraca międzynarodowa:**

Ze względu na międzynarodowy charakter zjawiska handlu ludźmi, niezbędna jest współpraca z organizacjami międzynarodowymi (np. Interpolem, Europolem, UNODC) oraz z innymi państwami. W ramach procedur międzynarodowych służby współpracują w zakresie wymiany danych, prowadzenia wspólnych postępowań karnych i organizacji operacji transgranicznych.

Współpraca między tymi służbami jest niezbędna do skutecznej walki z handlem ludźmi. Problem ten jest złożony i wymaga ścisłej koordynacji w wielu obszarach – od zapobiegania po ściganie sprawców i pomoc ofiarom.

6.5 Proponowana aktywność dla rozdziału

Tabela 11. Ćwiczenie: Rozpoznawanie ofiar handlu ludźmi – „Przesłuchiwanie podejrzanych”

Nazwa działania	Ćwiczenie 2: Rozpoznawanie ofiar handlu ludźmi – „Przesłuchiwanie podejrzanych”.
Rodzaj działalności	Symulacja
Czas trwania	90 min.
Cele nauczania	Celem ćwiczenia jest rozwijanie umiejętności współpracy między służbami i instytucjami odpowiedzialnymi za zwalczanie handlu ludźmi na poziomie krajowym. Uczestnicy ćwiczenia będą mieli okazję przećwiczyć wymianę informacji, koordynację działań i podejmowanie decyzji w sytuacji kryzysowej, uwzględniając różne role i obowiązki.

Potrzebne materiały	• Protokół działań operacyjnych służb. • Wykaz procedur kontaktów i współpracy międzyagencyjnej. • Scenariusze do analizy przez zespoły, funkcjonariuszy straży granicznej, prokuratorów itp.
Wytyczne dla osoby prowadzącej	Przygotowanie (15 minut) • Instrukcje wprowadzające dla uczestników: Podziel uczestników na zespoły reprezentujące różne agencje i instytucje zaangażowane w walkę z handlem ludźmi. Każdy zespół ma określoną rolę i zadania: ○ Zespół 1: Policja / Organy ścigania ○ Zespół 2: Straż graniczna / Służby imigracyjne ○ Zespół 3: Służby socjalne / Ochrona ofiar ○ Zespół 4: Organizacje pozarządowe (NGO) ○ Zespół 5: Administracja rządowa / Ministerstwa odpowiedzialne za politykę migracyjną i zwalczanie handlu ludźmi • Przygotowanie scenariusza: Każdy zespół otrzymuje zestaw informacji o sytuacji kryzysowej związanej ze sprawą handlu ludźmi. Scenariusz będzie oparty na fikcyjnej, ale realistycznej sytuacji, w której ofiary handlu ludźmi zostały zidentyfikowane podczas operacji granicznej, a informacja dotarła do organów ścigania, straży granicznej i organizacji wspierających ofiary.

Symulacja (60 minut)

- Scenariusz:

Zespół 1 (policja) otrzymuje od Zespołu 2 (straży granicznej) informację o grupie osób, które mogą być ofiarami handlu ludźmi. Podczas kontroli granicznej funkcjonariusze stwierdzili nieprawidłowości w dokumentach kilku osób. Straż graniczna podejrzewa, że osoby te mogą być ofiarami handlu ludźmi, zmuszanymi do pracy w nielegalnych warunkach.

- Zadania:

- Zespół 1 (policja): Natychmiastowa reakcja – weryfikacja informacji i organizacja działań dochodzeniowo-śledczych we współpracy z innymi służbami.
- Zespół 2 (straż graniczna): Udzielanie szczegółowych informacji, ścisła współpraca z policją, zabezpieczanie miejsca zdarzenia i osób.
- Zespół 3 (służby socjalne): Zapewnianie ofiarom opieki medycznej i psychologicznej, pomoc w znalezieniu bezpiecznego schronienia i organizowanie dalszego wsparcia.
- Zespół 4 (organizacje pozarządowe): Pomoc w identyfikacji ofiar, monitorowanie procedur dotyczących praw człowieka, wsparcie w kontaktach z ofiarami.

- Zespół 5 (administracja rządowa): Koordynacja działań na szczeblu krajowym, organizacja komunikacji i współpracy między agencjami, zapewnienie zasobów i wsparcia legislacyjnego.
- Przebieg ćwiczenia:
 - Faza wstępna (15 minut): Każdy zespół analizuje otrzymane informacje i podejmuje wstępne decyzje. Zespół 1 i Zespół 2 koordynują działania na poziomie operacyjnym (zatrzymanie osób, zabezpieczenie dowodów). Zespół 3 i Zespół 4 planują wsparcie dla ofiar, identyfikując ich potrzeby i udzielając im informacji o przysługujących im prawach.
 - Zespół 5 monitoruje cały proces, koordynuje komunikację między agencjami i odpowiada za kwestie formalne i administracyjne.
 - Faza kryzysowa (30 minut): Uczestnicy symulacji muszą szybko reagować na zmieniającą się sytuację. Mogą pojawić się trudności, np. konieczność szybkiej ewakuacji ofiar w bezpieczne miejsce, trudności w komunikacji między agencjami, pojawienie się nowych informacji. Zespół 1 i Zespół 2 muszą współpracować, aby zapewnić bezpieczne zatrzymanie osób podejrzanych o handel ludźmi, zapewniając jednocześnie ochronę ofiar. Zespół 3 i Zespół 4 współpracują, aby pomóc ofiarom, organizując

	wsparcie psychologiczne i prawne. Zespół 5 koordynuje komunikację, zapewnia zasoby i wsparcie administracyjne.
Odprawa	Faza podsumowująca (15 minut): • Podsumowanie działań, omówienie trudności i wyzwań napotkanych przez agencje podczas symulacji. • Wspólna dyskusja na temat mocnych stron współpracy i obszarów wymagających poprawy. • Identyfikacja najlepszych praktyk i obszarów, w których można usprawnić współpracę.
Wskazówki dla moderatora	Prowadzący ćwiczenie: • Wprowadzenie do scenariusza: Rozpocznij ćwiczenie od wprowadzenia scenariusza i przydzielenia zadań każdemu zespołowi. Wyjaśnij, że każda grupa ma swoją rolę i odpowiedzialność, ale jej sukces zależy od współpracy z pozostałymi grupami. • Monitoruj postępy: Przechodź od zespołu do zespołu podczas symulacji, obserwując, jak przebiega współpraca i jak uczestnicy radzą sobie z zadaniami. Upewnij się, że każda grupa wie, co ma robić i ma dostęp do potrzebnych informacji. • Utrzymanie dynamiki: Daj uczestnikom czas na przeanalizowanie sytuacji i podjęcie decyzji, ale w razie potrzeby zachęcaj ich do szybszego działania, wprowadzając

nagłe zmiany w scenariuszu, np. nowe informacje, nieoczekiwane trudności, dodatkowe wyzwania.

- Wspieranie komunikacji: Zachęcaj uczestników do regularnej komunikacji między zespołami. Zwróć uwagę na to, czy skutecznie wymieniają się informacjami i skutecznie zarządzają zasobami i działaniami.

Interwencje w trakcie ćwiczeń:

- Rozwiązywanie trudności: Jeśli zauważysz, że któryś z zespołów ma trudności, interweniuj, oferując wskazówki lub pytania, które pomogą rozwiązać problem. Zamiast jednak udzielać gotowych odpowiedzi, postaraj się, aby uczestnicy sami znaleźli rozwiązania.
- Zarządzanie konfliktami: Jeśli w grupach pojawią się nieporozumienia lub konflikty, przypomnij uczestnikom o celu ćwiczenia – współpracy. Możesz przeprowadzić krótką interwencję, przypominając im o potrzebie wysłuchania różnych punktów widzenia i wypracowywania kompromisów.
- Wprowadzenie zmiennych: Wprowadzenie elementów, które zmieniają kryzys. Na przykład:
- Nowe informacje: Dzięki współpracy z innym krajem dowiedzieliśmy się, że sprawcy handlu ludźmi przenieśli część ofiar do sąsiedniego regionu.

	• Problemy logistyczne: Z powodu trudności transportowych niektóre ofiary mogą nie dotrzeć na czas do miejsca opieki. • Zamieszanie: Podczas ewakuacji jeden z podejrzanych próbował uciec, co wymaga interwencji wszystkich służb. W związku z takimi zmianami uczestnicy będą musieli dostosować swoje plany do dynamicznej sytuacji. Koordinacja fazy podsumowania: • Zakończenie ćwiczenia: Po symulacji poproś uczestników o podzielenie się swoimi wrażeniami. Zachęć do refleksji nad tym, co udało się osiągnąć i co należy poprawić w zakresie współpracy
Warianty wdrożenia online	Ćwiczenie online dotyczące współpracy służb w zwalczaniu handlu ludźmi można przeprowadzić na platformie wideo (np. Zoom), dzieląc uczestników na grupy robocze (policja, organizacja pozarządowa, prokuratura). Grupy omawiają przypadek handlu ludźmi, opracowując działania w ramach swoich ról. Po pracy w grupach prezentują wyniki, a następnie rozpoczyna się dyskusja na temat wyzwań i sposobów usprawnienia współpracy. Całe ćwiczenie można wzbogacić o zmienne w scenariuszu, które testują elastyczność współpracy.
Materiały informacyjne	Materiał 1: „Procedury współpracy między agencyjnej w przypadku wykrycia handlu ludźmi” Materiał 2: „Kluczowe instytucje i agencje w Polsce zajmujące się zwalczaniem handlu ludźmi”



Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

6.6 Wnioski

- Refleksja zbiorowa: Pod koniec ćwiczenia w tym rozdziale uczestnicy powinni podzielić się swoimi najważniejszymi wnioskami. Pomoże to w wyciągnięciu dobrych praktyk z ćwiczenia i zastosowaniu ich w przyszłych działaniach.
- Przygotowanie do rzeczywistego problemu: Uczestnicy powinni pamiętać, że zasady współpracy wypracowane podczas ćwiczenia mogą być zastosowane w rzeczywistych sytuacjach kryzysowych.
- Które pytania były najskuteczniejsze w zdobywaniu informacji?
- Jakie techniki pomogły zbudować zaufanie i uzyskać wyczerpujące odpowiedzi?
- Jakie trudności napotkał funkcjonariusz w identyfikacji ofiary?



www.eradicating2project.eu



**Co-funded by
the European Union**

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Union nor the European Commission can be held responsible for them.